

การรับรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Political Awareness and Participation of Students of Grade 12 in the Northeastern Region

อนุกุล จินตรักษ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 587 คน เป็นชาย 190 คน หญิง 397 คน ที่ได้มาด้วยวิธีสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จาก 12 โรงเรียน ใน 6 จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง จำนวน 24 ข้อคำถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานเพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.70 มีประสบการณ์การใช้

สิทธิเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ โดยนักเรียนหญิงเคยใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่านักเรียนชาย การตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของนักเรียนชายและหญิงมีค่าร้อยละไม่แตกต่างกันมากนัก (ร้อยละ 42.64 และ 43.58) โดยนักเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามนโยบายของพรรคที่ประกาศออกมาให้ทราบอย่างเป็นทางการ

2. กลุ่มตัวอย่างชายและหญิง มีอายุเฉลี่ย 17.81 ปี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองถูกต้องตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีค่าร้อยละของคำตอบไม่แตกต่างกันมากนักและไปในทิศทางเดียวกันในทุกด้าน ซึ่งอาจเป็นผลจากการอบรมบ่มเพาะจากโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา และการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่มีค่าร้อยละสูงมาก โดยที่นักเรียนชายร้อยละ 88.95 และนักเรียนหญิงร้อยละ 92.44 ตอบว่า ได้รับข่าวสารข้อมูลด้านการเมืองการปกครองจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือจากผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และกลุ่มเพื่อน

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์
วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ: การรับรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง

Abstract

The objectives of this survey research were 1) to study the level of political awareness and participation of students of grade 12 in the Northeastern Region, and 2) to compare the students' level of political awareness and participation, classified by gender. Samples were 588 students of grade 12, consisting of 190 male and 398 female students, who were selected through the multi-stage random sampling from 12 schools in 6 provinces of the Northeastern Region. Data collection was done using a structured questionnaire technique, consisting of 24 questions. The collected data were analyzed by means of frequency and percentage.

Results revealed the following:

1. Regarding their participation in political activities, it was found that only 11.7% of the students had direct experience in general elections and the number of female students who had voted in any elections was greater than the male ones. The percentage of male and female students in their decision to vote for any candidates for parliamentary seats were not varied significantly (42.64% and 43.58%), and their decisions were mainly based on the officially announced policies of their chosen candidates' party.

2. The average age of the respondents was at 17.81 years old, and the majority of which possessed a proper knowledge and understanding of politics. The percentages of their knowledge and understanding of politics did not vary significantly and seemed to point in the same direction on every aspect. This could have been the results of their secondary school level of their education plus receipt of information through mass media and from parents, teachers and peer groups, in which 88.95% of male students and 92.44% of female students indicated that they learned about politics from the mass media the most, and from parents, teachers and peer groups respectively in descending order.

Keywords: political awareness and participation

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยยึดถือหลักการว่าอำนาจสูงสุดในประเทศเป็นของประชาชน ประชาชนปกครองตนเอง มีฐานะเป็นเจ้าของประเทศ ดังนั้น ประชาชนจึงต้องรับผิดชอบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของประเทศหรือสังคมของตนเอง ในการสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นหรือป้องกันความเสื่อมมิให้เกิดขึ้น ประชาชนจึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารปกครองบ้านเมืองในทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่ ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2553) กล่าวว่า การปกครองนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะสำคัญหลายประการของพลเมือง หนึ่งในคุณลักษณะเหล่านั้นคือ การมีความเข้าใจหลักการ

พื้นฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เข้าใจ การเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเทศไทยได้เปลี่ยนการปกครองจากระบบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยคณะราษฎร เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 นับ ถึงปีที่ได้ทำการวิจัยในปี พ.ศ. 2554 ก็เป็นเวลา 80 ปี แล้ว แต่การเมืองการปกครองของไทยด้วยการนำ หลักการประชาธิปไตยแบบชาวตะวันตกมาใช้ก็ยังคงอยู่ในวังวนของความล้มเหลว เกิดการรัฐประหารหลาย ครั้ง และเกือบทุกครั้งก็จะมีการยกเลิกการใช้ รัฐธรรมนูญฉบับเก่า แล้วทำการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ใหม่ขึ้นมาใช้แทน นับถึงปัจจุบันก็เป็นฉบับที่ 19 แล้ว จนกล่าวได้ว่าประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญเปลี่ยนที่สุดในโลก นอกจากนี้ทั้งประชาชนและนักการเมืองก็เกิดความขัดแย้งกันทางการเมืองจนนำไปสู่การประท้วงกัน ด้วยกำลังและอาวุธระหว่างคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่ายจน เกือบจะบานปลายกลายเป็นสงครามกลางเมืองก็หลาย ครั้ง จนทำให้ผู้ติดตามพัฒนาการทางการเมืองของไทย ต้องสรุปว่าการปกครองแบบประชาธิปไตยไม่ประสบความสำเร็จในประเทศไทย (ปริญา เทวานฤมิตรกุล, 2553) ความล้มเหลวดังกล่าว ได้แสดงตัวของมันเองอีกครั้งหนึ่งในลักษณะของประวัติศาสตร์ซ้ำรอยเมื่อ ประชาชนจำนวนล้านพากันออกมาเดินขบวนใน กรุงเทพมหานครเพื่อต่อต้านการบริหารงานที่ล้มเหลว ของรัฐบาลอย่างยืดเยื้อในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 จน นำไปสู่การทำรัฐประหารของคณะทหารในนามของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ความล้มเหลวตลอดระยะเวลา 82 ปีของการลองผิดลองถูกในเรื่องการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกเช่นนี้ น่าจะมีการ

สืบสวนสอบสวนให้พบว่าปัจจัยสำคัญประการใดที่ทำให้ เกิดความล้มเหลวดังกล่าว เช่นประเด็นปัญหาว่าเยาวชนไทยที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจน ปลาย ได้รับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) จน มีการเรียนรู้เรื่องการเมืองและการปกครองในระดับหนึ่ง แล้ว จะมีความพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมือง การปกครองได้อย่างสมบูรณ์หรือไม่ แนวความคิดหรือ พฤติกรรมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปลาย ในปัจจุบัน น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงภาวะการเมืองการ ปกครองของประเทศในอนาคตได้หรือไม่

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าการศึกษากลายเป็นกลไก สำคัญที่นอกเหนือจากการให้ความรู้และทักษะประการ ต่าง ๆ แก่ผู้เรียนแล้ว ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการ ปกครองได้เป็นอย่างดี (Sharon E. Jarvis, et. al., 2005) หลักสูตริวิชาการสร้างพลเมืองที่ใช้สอนนักเรียน ระดับมัธยมของสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อว่า “We the People” ก็เน้นเรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนระดับ มัธยมศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองการ ระบอบประชาธิปไตย เรื่องสิทธิและความรับผิดชอบต่อ สังคมระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก และการ เข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองอย่างพลเมือง ที่มีคุณภาพ (Chelsea L. Lewis, 2012) สำหรับกรณี ของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการในระยะแรก ๆ ก็ได้บรรจุวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้ใช้ทำการ สอนในระดับประถมศึกษา โดยเน้นให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ ๆ ต้องปฏิบัติในฐานะ พลเมืองของประเทศ แต่ไม่ได้ลงลึกถึงเรื่องหลักการและ วิธีการปกครองในระบบประชาธิปไตย รวมทั้งบทบาท และหน้าที่ของพลเมืองด้วย แต่ในเวลาต่อมาก็มีการ จัดทำหลักสูตรสังคมศึกษาขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน

ในหลายด้าน และสาระการเรียนรู้เรื่องการปกครองในระบบประชาธิปไตยก็ได้รับการขยายเนื้อหาวิชาให้กว้างออกไป ดังที่ปรากฏในเอกสารประกอบการอบรมวิทยากรแกนนำเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองที่ระบุผลการเรียนรู้ด้านการเมืองการปกครองไว้หลายประการ เช่น ให้สามารถประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะ การมีส่วนร่วมและตัดสินใจ เลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ และการรู้ทันข่าวสารและการรู้ทันสื่อ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของเยาวชนไว้หลายด้าน เช่น สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งในท่ามกลางบรรยากาศที่เปิดกว้างด้านสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของพลเมืองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและตามแนวทางการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เช่นนี้ จึงน่าจะมีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปลายเกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยดีขึ้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเมืองการปกครองอย่างมีความรับผิดชอบมากขึ้น

นอกจากนี้ ข้อค้นพบของนักวิชาการไทยและต่างประเทศในงานวิจัยหลายชิ้นต่างชี้ตรงกันว่า การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) มีผลกระทบต่อการศึกษาที่เยาวชนมีการรับรู้และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ กัน ดังที่ รุจิรวุฒิ ลำตาล (2014-2015) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทสถาบันทาง

สังคมในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และสรุปว่า สถาบันทางสังคมให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่สถาบันการศึกษามีบทบาทให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนสูงสุด สถาบันการเมืองมีบทบาทให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองต่ำสุด การเปรียบเทียบบทบาทในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนระหว่างสถาบันครอบครัวกับสถาบันการศึกษา ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่กลุ่มเพื่อน สื่อแขนงต่าง ๆ และสถาบันการเมืองมีบทบาทให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองไม่แตกต่างกัน โครงการวิจัย YES (2011) ของรัฐบาลออสเตรเลียที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของเยาวชนอายุระหว่าง 18-25 ปี เพื่อหาทางแก้วิกฤติการใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชนที่มีจำนวนลดน้อยลงทุกทีได้ข้อสรุปว่า ประสบการณ์ในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวตัดสินใจที่สำคัญที่สุดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยภูมิหลัง วัฒนธรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้เยาว์ชาวไทย โดยศึกษาจากกรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ จาก 76 จังหวัด ทั่วประเทศ จำนวน 1,064 คน ได้ผลการวิจัยหลายประการ แต่ในที่นี้จะอ้างแต่เพียงสองประการ คือ ผู้เยาว์ชาวไทยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 80.40 แต่ผู้เยาว์ชาวไทยส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.70 มีพฤติกรรมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยระดับปานกลาง และระดับต่ำร้อยละ 28.20 โดยอยู่ในระดับสูงเพียงร้อยละ 1.10 เท่านั้น วิเชียร ต้นศิริมงคล และ รุ่งนภา

ยรรยงเกษมสุข (2554) ได้ศึกษาสภาพความเป็นผลเมืองของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพาและได้ข้อสรุปประการหนึ่งว่า นิสิตที่อ่านข่าวสารการเมืองเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างจากนิสิตที่ไม่ได้อ่านข่าวสารการเมือง ชูศักดิ์ เพรสคอปท์ และสินี กิตติชนมวรัถ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและอิทธิพลของสื่อต่อแนวคิดทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในจังหวัดสงขลา และได้ข้อสรุปว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่ออินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อแนวคิดทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงมีอิทธิพลในระดับปานกลาง Sivamurugan Pandian (2014) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของนักศึกษามหาวิทยาลัยมาเลเซียในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2013 (พ.ศ. 2556) ซึ่งปรากฏว่า พรรคฝ่ายค้านได้ที่นั่งเพิ่มในรัฐสภา 7 ที่นั่ง ซึ่งหมายความว่าพรรครัฐบาลที่ครองเสียงข้างมากในรัฐสภาและครองอำนาจมาเป็นระยะยาวนาน เริ่มเสื่อมจากความนิยมของประชาชน ปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรครัฐบาลเสียที่นั่งไปถึง 7 ที่นั่งนั้น เป็นเพราะเยาวชนนักศึกษาไม่เชื่อถือนโยบายของรัฐบาลและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น รวมทั้งนักศึกษาไม่ให้ความเชื่อถือศรัทธาข่าวสารข้อมูลที่ได้รับผ่านสื่อมวลชนหลักในประเทศ ที่ประเทศแคนาดา Dostie - Goulet (2009) ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคม (Social networks) ที่มีต่อพัฒนาการด้านความสนใจทางการเมืองของเยาวชนในจังหวัดควิเบคของแคนาดา และได้ข้อสรุปว่า ผู้ปกครอง (บิดา มารดา) ที่พูดคุยและอภิปรายการเมืองกันเป็นประจำ มีอิทธิพลต่อความคิดและความสนใจทางการเมืองของบุตรมากกว่าหน่วยขัดเกลาทาง

สังคม (Socialization institutions) อื่น ๆ เช่นกลุ่มเพื่อน และครู ตามลำดับ

กล่าวเฉพาะพัฒนาการการรับรู้ทางการเมือง การปกครองของเยาวชนไทย ก็เป็นไปตามบริบทสิ่งแวดล้อมด้านสังคมและการเมืองการปกครอง หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 เยาวชนไทยมีบทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับสูงมาก และได้แสดงศักยภาพในด้านความเป็นผู้นำได้อย่างโดดเด่น ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การให้ความสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มประชาชนในปัญหาต่าง ๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ จนได้รับการยอมรับจากสังคมโดยทั่วไป แต่หลังจากเหตุการณ์นองเลือดพฤษภาทมิฬ 2535 ที่นักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมกับประชาชนต่อต้านรัฐบาล จนคณะรัฐบาลต้องลาออกไปและประชาชนได้รัฐบาลใหม่ หลังจากนั้นแล้วก็ปรากฏว่า กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาค่อย ๆ ชบเซาลงไป บรรดาผู้นำของขบวนการนักศึกษา เช่น สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยที่ก่อตั้งขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2527 ก็ค่อย ๆ เจียบหายไปในที่สุด แม้กระทั่งในเหตุการณ์การประท้วงรัฐบาลระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2557 ปรากฏว่า มีนักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการต่อต้านรัฐบาลนับจำนวนได้น้อยมาก เมื่อเทียบกับกิจกรรมทางสังคมและการเมืองของนักเรียนนักศึกษาในช่วงก่อน ๆ ในอดีต

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานมีขนาดใหญ่เท่ากับหนึ่งในสามของประเทศ ทั้งในด้านพื้นที่และจำนวนประชากร และผลการเลือกตั้งระดับชาติหลายครั้งในอดีตที่ผ่านมา ล้วนส่งผลกระทบต่อภาวะการเมืองการปกครองของประเทศอย่างเห็นได้ชัด และ

ในบางกรณีผลกระทบนั้นก็เป็นเชิงลบ จึงน่าจะมีการศึกษาว่าเยาวชนของชาติที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการรับรู้หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองเป็นอย่างไรเยาวชนเหล่านี้บางคนก็มีอายุถึง 18 ปีหรือเกินกว่านั้น และมีสิทธิในการเลือกตั้งแล้ว การรับรู้หรือพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของพวกเขาจึงมีความสำคัญต่อทิศทางการเมืองการปกครองในอนาคตของประเทศเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามเพศ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555
3. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 588 คน ที่เลือกมาด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-state Random Sampling) ด้วยการเขียนชื่อจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด 20

จังหวัดลงในแผ่นฉลาก แล้วจับสลากได้จำนวน 6 จังหวัดคือ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา มุกดาหาร อุรธานี และ อุบลราชธานี แล้วสุ่มชื่อโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมืองกับในเขตอำเภอเมืองประเภทละ 1 โรงเรียน ได้ชื่อโรงเรียนจังหวัดละ 2 โรงเรียน รวม 12 โรงเรียน หลังจากนั้น ให้นักเรียนในห้องเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ทำการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 588 คน (คำตอบไม่ระบุเพศ 1 คน จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูล 587 คน)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านแล้ว ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองหรือการปกครอง มี 4 ข้อคำถาม ค. การรับรู้ทางการเมืองการปกครอง มีคำถามสำคัญ 4 ข้อคำถาม รวม 23 ข้อคำถาม และ ง. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองหรือการปกครอง รวม 6 ข้อคำถาม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 12 แห่ง พร้อมทั้งนัดหมายเวลาที่จะไปให้นักเรียนทั้ง 12 ห้องตอบแบบสอบถาม เมื่อถึงเวลานัดหมายผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและรอเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่นักเรียนทำเสร็จแล้ว โดยได้แจกแบบสอบถามให้นักเรียนตอบรวม 588 ชุด ได้คืนมาครบถ้วนคือ 588 ชุด จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเพื่อพิสูจน์ความสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามได้รับการตอบทุกฉบับ แต่ไม่ระบุเพศ 1 ฉบับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แล้วทำการ

วิเคราะห์สรุปผลการวิจัย โดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2) อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม 17.81 ปี

ผลการวิจัย

ก. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำนวน และ ร้อยละ ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นชาย 190 คน หญิง 397 คน รวม 587 คน

ข. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองหรือการปกครอง

ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ของนักเรียนชายและหญิง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการเคยใช้สิทธิเลือกตั้งของนักเรียน จำแนกตามเพศ

ระดับการเลือกตั้ง	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
การเลือกตั้งระดับ อ.บ.ต.	11	5.79	25	6.30
การเลือกตั้งระดับ อ.บ.จ.	1	0.53	6	1.51
การเลือกตั้งระดับเทศบาล	21	11.05	23	5.79
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	3	1.59	10	2.52
รวม	36	18.95	64	16.12

จากตารางที่ 1 แสดงการตอบคำถามเกี่ยวกับการเคยใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ของนักเรียนชาย 190 คน และนักเรียนหญิง 397 คน พบว่า นักเรียนชายรวม 36 คน (ร้อยละ 18.95 ของกลุ่มนักเรียนชาย) เคยใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งสี่ระดับและนักเรียนหญิงจำนวน 64 คน (ร้อยละ 16.12 ของกลุ่มนักเรียนหญิง) เคยใช้สิทธิเลือกตั้งทั้ง 4 ระดับ

ค. การรับรู้ทางการเมืองการปกครอง

จากการตอบคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ทางการเมืองการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีคำถามสำคัญ 4 ข้อคำถาม ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 การเมือง หมายถึงอะไร (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงคำตอบของนักเรียนเรื่องความหมายของการเมือง จำแนกตามเพศ

ความหมายของการเมือง	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
การเมืองเป็นการช่วงชิงผลประโยชน์ระหว่างคน กลุ่มต่าง ๆ	20	10.53	50	12.59
การเมืองเป็นแนวคิดและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ ได้มาซึ่งอำนาจในการบริหารและปกครอง บ้านเมือง	121	63.68	263	66.25
การเมืองเป็นการต่อสู้ระหว่างพรรคการเมืองเพื่อ ผลประโยชน์ของพรรค	23	12.10	38	9.57
การเมืองเป็นเรื่องสกปรก เปิดโอกาสให้คนชั่ว แสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ ต้องเกรงกลัวกฎหมาย	12	6.32	30	7.55
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	12	6.32	14	3.53
ไม่ระบุ	2	1.05	2	0.51
รวม	190	100.00	397	100.00

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละ
ของคำตอบของนักเรียนชายและหญิงแล้ว จะเห็นได้ว่า
ค่าร้อยละของคำตอบแต่ละข้อไม่แตกต่างกันมากนัก
แสดงว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้
ความเข้าใจต่อความหมายของการเมืองไปในทิศทาง
เดียวกัน โดยนักเรียนชายร้อยละ 63.68 และนักเรียน
หญิงร้อยละ 66.25 มีความรู้ความเข้าใจว่า การเมือง

เป็นแนวคิดและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ
ในการบริหารและปกครองบ้านเมือง ทั้งนี้ มีนักเรียน
ชายเพียงร้อยละ 6.32 และนักเรียนหญิงเพียงร้อยละ
7.55 ที่มีความรู้ความเข้าใจว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก
เปิดโอกาสให้คนชั่วแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์
ส่วนตัว โดยไม่ต้องเกรงกลัวกฎหมาย

คำถามข้อที่ 2 การเลือกตั้ง หมายถึงอะไร (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเลือกตอบของนักเรียนเรื่องความหมายของการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

ความหมายของการเลือกตั้ง	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
การเลือกตั้งเป็นสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนที่จะเลือกผู้สมัครที่ตนพอใจว่าจะทำประโยชน์เป็นการส่วนตัวให้แก่ตนได้	33	17.36	52	13.10
การเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่จะเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเข้ามาจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารและปกครองประเทศต่อไป	147	77.37	312	78.58
การเลือกตั้งเป็นเทศกาลการแจกเงิน ทำให้ประชาชนได้รับแจกเงินและสิ่งของทำให้ประชาชนมีเงินใช้จ่าย	7	3.68	27	6.80
ผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุดควรจะได้รับเลือกตั้งเพราะแสดงว่าประชาชนเชื่อถือว่าเป็นคนมีเงิน คงจะไม่โกงกินเมื่อได้รับตำแหน่งแล้ว	1	0.53	4	1.01
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	0.53	2	0.51
ไม่ระบุ	1	0.53	0	0.00
รวม	190	100.00	397	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการเลือกตั้งใกล้เคียงกัน โดยมีค่าร้อยละของคำตอบไม่ต่างกันมากนัก แสดงว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อความหมายของการเลือกตั้งไปในทิศทางเดียวกัน โดยนักเรียนชายร้อยละ 77.37 และนักเรียนหญิงร้อยละ 78.58 มีความรู้ความเข้าใจว่า การเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่จะเลือกผู้สมัครที่เหมาะสม

เข้ามาจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารและปกครองประเทศต่อไป ทั้งนี้ นักเรียนชายเพียงร้อยละ 0.53 และนักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 1.01 ที่มีความเห็นว่าผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุดควรจะได้รับเลือกตั้งเพราะแสดงว่าเป็นคนมีเงิน คงจะไม่โกงกินเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้ว

คำถามข้อที่ 3 การปกครองในระบอบประชาธิปไตยคืออะไร (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการเลือกตอบของนักเรียนเรื่องความหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศ

ความหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตย	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เป็นการปกครองที่ประชาชนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด	30	15.79	60	15.11
เป็นการปกครองที่ประชาชนจัดตั้งรัฐบาลและติดตามการทำงานของรัฐบาล	81	42.63	171	43.08
เป็นการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจอย่างเต็มที่ ไม่มีขอบเขตจำกัด	47	24.74	91	22.92
เป็นการปกครองที่ประชาชนต้องมีความเห็นแนวเดียวกัน ไม่ควรมีความเห็นแตกต่างกัน	22	11.58	58	14.61
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	10	5.26	15	3.78
ไม่ระบุ	0	0.00	2	0.50
รวม	190	100	397	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตยใกล้เคียงกัน โดยมีค่าร้อยละของคำตอบไม่แตกต่างกันมากนัก โดยนักเรียนชายร้อยละ 42.63 และนักเรียนหญิงร้อยละ 43.08 มีความรู้ความเข้าใจว่า เป็นการปกครองที่ประชาชนจัดตั้งรัฐบาลและติดตามการ

ทำงานของรัฐบาล ทั้งนี้ มีนักเรียนชายร้อยละ 11.58 และนักเรียนหญิงร้อยละ 14.61 ที่มีความรู้ความเข้าใจว่า เป็นการปกครองที่ประชาชนต้องมีความเห็นแนวเดียวกัน ไม่ควรมีความเห็นแตกต่างกัน

คำถามข้อที่ 4 ถ้าท่านมีสิทธิ์เลือกตั้ง ท่านจะตัดสินใจเลือกข้อไหน (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงการเลือกตอบของนักเรียนเรื่องการตัดสินใจเลือก ส.ส. จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจเลือก ส.ส.	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เลือกผู้สมัครที่มีนโยบายส่วนตัวน่าพอใจ	56	29.48	106	26.70
เลือกนโยบายของพรรคที่ประกาศออกมาในนามของผู้สมัครทุกคน	81	42.64	173	43.58
ไม่เลือกใครเลยเพราะนักการเมืองส่วนมากไม่ซื่อตรง เชื่อถือไม่ได้	36	18.95	98	24.68
เลือกผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุด	7	3.69	5	1.26
ไม่ระบุ	9	4.74	15	3.78
รวม	190	100.00	397	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงการตัดสินใจเลือก ส.ส. ของนักเรียนชายและหญิงที่ค่าร้อยละไม่แตกต่างกันมากนัก โดยนักเรียนชายร้อยละ 42.64 และนักเรียนหญิงร้อยละ 43.58 ตัดสินใจเลือก ส.ส. ตามนโยบายของพรรคที่ประกาศออกมาในนามของผู้สมัครทุกคน ทั้งนี้ มีนักเรียนชายเพียงร้อยละ 3.69 และนักเรียนหญิง

เพียงร้อยละ 1.26 ที่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุด

ง. การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลด้านการเมืองการปกครอง

ผลการตอบคำถามด้านการรับรู้ข่าวสารและข้อมูลด้านการเมืองการปกครอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงการตอบของนักเรียนเรื่องแหล่งข่าวสารและข้อมูลด้านการเมืองการปกครองที่นักเรียนได้รับ จำแนกตามเพศ

แหล่งข่าวสารและข้อมูล	ชาย		หญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
จากอาจารย์ของท่าน	80	42.11	202	50.88
จากเพื่อน	61	32.11	122	30.73
จากผู้ปกครอง	91	47.89	210	52.90
จากนักการเมือง	30	15.79	52	13.10
จากผู้นำในชุมชน	59	31.05	143	36.02
จากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	169	88.95	367	92.44

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายถึงร้อยละ 88.95 และนักเรียนหญิงร้อยละ 92.44 ได้รับความรู้ข่าวสารข้อมูลด้านการเมืองการปกครองจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าแหล่งอื่น ๆ รองลงมาคือ จากผู้ปกครอง ครู อาจารย์ เพื่อน ผู้นำในชุมชน ตามลำดับ และจากนักการเมืองน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่านักเรียนหญิงเคยใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่านักเรียนชายทั้ง 4 ระดับ ได้แก่ การเลือกตั้งระดับ อ.บ.ต. การเลือกตั้งระดับ อ.บ.จ. การเลือกตั้งระดับเทศบาล และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ การตัดสินใจเลือก ส.ส. ของนักเรียนชายและหญิงมีค่าร้อยละไม่แตกต่างกันมากนัก โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือก ส.ส. ตามนโยบายของพรรคที่ประกาศออกมาในนามของผู้สมัครทุกคน มีนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนน้อยที่ตัดสินใจเลือก ส.ส. โดยเลือกผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุด ด้านการรับรู้ข่าวสารการเมืองการปกครอง ปรากฏว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ได้รับความรู้ข่าวสารข้อมูลด้านการเมืองการปกครองจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด (นักเรียนชายร้อยละ 88.95 และนักเรียนหญิงร้อยละ 92.44) รองลงมาคือ จากผู้ปกครอง จากครูอาจารย์ จากเพื่อน และจากผู้นำในชุมชน ตามลำดับ มีนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนน้อยที่ได้รับข่าวสารและข้อมูลด้านการเมืองการปกครองจากนักการเมือง

2. ด้านการรับรู้ทางการเมืองการปกครองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความเข้าใจต่อความหมายของการเมือง การเลือกตั้ง และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไปในทิศทางเดียวกัน โดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าการเมืองเป็นแนวคิดและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการบริหารและปกครองบ้านเมือง การเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของประชาชนที่จะเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเข้ามาจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารและปกครองประเทศต่อไป และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนจัดตั้งรัฐบาลและติดตามการทำงานของรัฐบาล ทั้งนี้ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนน้อยที่มีความรู้ความเข้าใจว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก เปิดโอกาสให้คนชั่วแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่ต้องเกรงกฏหมาย ผู้สมัครที่แจกเงินมากที่สุดควรจะได้รับเลือกตั้งเพราะประชาชนเชื่อถือเป็นคนมีเงิน คงจะไม่โกงกินเมื่อได้รับตำแหน่งแล้ว และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ประชาชนต้องมีความเห็นแนวเดียวกัน ไม่ควรมีความเห็นแตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง การที่ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจำนวนน้อย (ชาย 36 คน หญิง 64 คน เฉลี่ยร้อยละ 17.04 ของกลุ่มตัวอย่าง) เคยใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยใช้สิทธิเลือกตั้งเลย น่าจะเป็นเพราะอายุของนักเรียนอยู่ในช่วง 17 ปีเศษ จนถึง 18 ปีเศษ ซึ่งเป็นช่วงอายุปกติของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อมีการเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่ว่าในระดับใด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 บางคนก็อาจจะมียุขยั้งไม่ครบ 18 ปีเต็ม จึงยังไม่มีสิทธิ์เลือกตั้ง แต่การที่นักเรียนชาย 147 คน (ร้อยละ 77.37 ของกลุ่ม) และนักเรียนหญิง 312 คน (ร้อยละ 78.58 ของกลุ่ม) ตอบว่าการเลือกตั้งเป็นทั้งสิทธิ์ และหน้าที่ของประชาชนที่จะเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเข้ามาจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารและปกครองประเทศ และนักเรียนชายจำนวน 81 คน (ร้อยละ 42.64 ของกลุ่ม) และนักเรียนหญิง 173 คน (ร้อยละ 43.58 ของกลุ่ม) ระบุว่า จะเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามนโยบายของพรรค ทั้งสองประการนี้ถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไทยในอนาคต เพราะนักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการการปกครองแบบประชาธิปไตยและจะเป็นผู้ส่งเสริมให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้พัฒนาไปสู่ความยั่งยืนต่อไป ส่วนการที่นักเรียนชายร้อยละ 0.53 และนักเรียนหญิงร้อยละ 1.01 มีความเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่แจกเงินมากที่สุดควรได้รับเลือกตั้งนั้น น่าจะเป็นเพราะประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับรู้และได้เห็นการแจกเงินซื้อเสียงโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งอยู่บ่อย ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยเข้มแข็งและมั่นคง

2. การที่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระดับที่ถูกต้องและไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นและความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความหมายของการเมือง ความหมายของการเลือกตั้ง ความหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนการ

ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลของการอบรมพิเศษที่นักเรียนได้รับในช่วงที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วุจิรวุฒิ ลำताल (2014-2015) ที่สรุปว่าสถาบันการศึกษามีบทบาทสูงสุดในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งผลการศึกษาเรื่อง “Youth Electoral Study” หรือ YES ของรัฐบาลออสเตรเลีย (2011) ก็ได้ข้อสรุปว่าประสบการณ์ในระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวตัดสินที่สำคัญที่สุดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนหนึ่ง การที่นักเรียนชายร้อยละ 88.95 และนักเรียนหญิงร้อยละ 92.44 ได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลเรื่องการเมืองการปกครองจากสื่อมวลชนทุกแขนง น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรพัฒนาคุณภาพประชาชนที่มุ่งส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสามารถนำข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ไปพิจารณาเพื่อใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนหรือจัดทำโครงการอบรมเยาวชนให้เกิดแนวความคิดและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเรื่องการรับรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของเยาวชนในวัยระหว่าง 18-25 ปี เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเยาวชนไทยมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองอยู่ในระดับใด และมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับมาก

น้อยเพียงไร เพราะแนวความคิดและพฤติกรรมด้าน ของการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยได้ การเมืองการปกครองของเยาวชนจะเป็นตัวชี้วัดอนาคต เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

- ชูศักดิ์ เพรศคอบท์ และสินี กิตติชนมวรกุล. (2555). **การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและอิทธิพลของสื่อต่อแนวคิดทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2557). **พลเมืองศึกษา (Civic Education): พัฒนาการเมืองไทยโดยสร้างประชาธิปไตยที่ “คน”**. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน 6, 2557, จาก <http://social.obec.go.th/node/64>, สถาบันสังคมศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- รุจิรวัฒน์ ลำताल. (2558). “บทบาทสถาบันทางสังคมในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก”. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**. 3(2), (พฤศจิกายน 2557–เมษายน 2558).
- วิเชียร ตันศิริมงคล และรุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข. (2557). **สภาพความเป็นพลเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา: ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง**. รายงานวิจัย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. สืบค้นเมื่อ กรกฎาคม 10, 2557, จาก www.pol.cmu.ac.th/proceedings.
- สมบัติ อังรังธัญวงศ์. (2551). **ปัจจัยภูมิหลัง วัฒนธรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำเยาวชนไทย**. รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **เอกสารประกอบการอบรมวิทยากรแกนนำในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง รวมสี่รุ่น**. (อัดสำเนา).
- Dostie-Goulet, Eugenie. (2009). “Social Networks and the Development of Political Interest”. **Journal of Youth Studies**. 12(4), 405-421.
- Jarvis, Sharon E. et al. (2005). “The Political Participation of College Students, Working Students and Working Youth”. **CIRCLE WORKING PAPER**. 37, August 2005, The University of Texas at Austin.
- Lewis, Chelsea L. South Mississippi. (2014). **High School Seniors’ Perceptions of Civic Duties and Responsibilities**. Retrieved June 25, 2014, from http://aquila.usm.edu/honors_theses.

Pandian, Sivamurugan. (2014). "University Students and Voting Behavior in General Elections: Perceptions on Malaysian Political Parties Leadership". *Journal of Social Science*. 10(18).

Saha, Lawrence j., et al. (2014). "Youth Electoral Study "YES" Report 2: Youth, Political Engagement and Voting". Retrieved June 26, 2014, from Lawrence.Saha@anu.edu.au.